

Odbor lidských práv a ochrany menšin

Čj.: 47121-2025-UVCR

Zápis ze zasedání Pracovní skupiny pro bezpečnost Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

Dne 26. listopadu 2025 od 10:00 hod. do 13:00 hod.

Zasedání proběhlo hybridní formou v budově Úřadu vlády ČR (nábř. E. Beneše 128/4, Praha 1).

Přítomné členky a členové:

Členky a členové za občanský sektor:

Adam Milan (předseda), Adamová Renata (RVZRM), Bučková Andrea (Ara Art)

Zástupkyně a zástupci státní správy a ostatních institucí:

Dvořák Vladimír (MV ČR), Ďurkovič Michal Ján (PČR), Dužda Jan (krajský koordinátor pro romské záležitosti), Gába Karel (krajský koordinátor pro romské záležitosti), Horský Dalibor (PČR), Koky Cyril (místopředseda, krajský koordinátor pro romské záležitosti), Kožnárek Tomáš (kancelář VOP)

Hostky a hosté:

Pulko Lukáš, Valúch Jaroslav, styčné důstojnice a styční důstojníci pro menšiny

Ostatní přítomní:

Seidlová Martina (tajemnice, ÚV ČR), Kotsupal Ivan (ÚV ČR), Kociánová Anna (ÚV ČR), Zímová Ajten (ÚV ČR)

a) Přivítání členů a hostů jednání

M. Adam a M. Seidlová přivítali hosty a uvedli, že došlo ke změnám v členství. Paní Mgr. Bc. et Bc. Janu Vomelovou nahradil Mgr. Bc. Tomáš Kožnárek z kanceláře Veřejného ochránce práv a po panu plk. Mgr. Martinu Blažkovi nastoupil na pozici vedoucího Odboru metodiky, koordinace a podpory výkonu služby Ředitelství služby pořádkové Policie Policejního prezidia ČR plk. PhDr. Mgr. Michal Ján Ďurkovič LL.M.

b) Aktuality – mj. k tématu Ústí nad Labem–Předlice – prostituce nezletilých, legislativnímu zakotvení anticikanismu, novinkám v koncepčním přístupu k vězeňství

M. Seidlová informovala o tvorbě nových koncepčních dokumentů v oblasti vězeňství. Nové koncepční změny se probírají i na neformální pracovní skupině na Úřadu vlády České republiky (dále jen „ÚV ČR“), kde se řeší především školení zaměstnanců vězeňské služby v oblasti předcházení anticikanismu a práce s předsudky a adekvátní sběr etnických dat (aby šlo lépe reflektovat potřeby příslušníků národnostních menšin a upravit prevenci diskriminace).

M. Adam informoval, že v návaznosti na usnesení pracovní skupiny č. 1/2025 k podezření na prostituci romských nezletilých v Ústí nad Labem–Předlice proběhla komunikace mezi vládní zmocněnkyní pro záležitosti romské menšiny a příslušnými úřady Statutárního města Ústí nad Labem. Následovalo jednání lokální koordinační skupiny pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, což je věcně příslušná platforma pro předmětnou agendu, za účasti mj. krajské koordinátorky pro romské záležitosti Bc. Hedviky Navarové i předsedy pracovní skupiny M. Adama. Organizace Rozkoš bez rizika z. s. je členem koordinační skupiny, dle vyjádření města se však účastnila jednání v posledních letech sporadicky. Dle dostupných poznatků se jev prokázat nepodařilo, nastavení preventivních mechanismů a podpůrné sítě, včetně spolupráce s Rozkoší bez rizika, se aktuálně jeví být adekvátní.

c) Příručka 72 hodin

J. Valůch z Ministerstva vnitra České republiky (dále jen „MV“) vysvětlil cíl projektu 72 hodin. Jedná se o největší komunikační iniciativu zaměřenou na připravenost obyvatelstva na krizové situace; důvodem je zhoršující se bezpečnostní situace a zkušenost s povodněmi. Ta ukázala, že důležitá je komunikace před krizovou situací a specificky i komunikace směrem ke zranitelným skupinám. Zjistilo se mj., že většina domácností se na krizové situace nepřipravuje. Projekt zahrnuje především příručku a informace na webu. Distribuce příručky probíhala v listopadu poštou. V ní je uveden mj. seznam rezervních věcí, co si mohou pořídit i nízkopříjmové domácnosti. Poslán byl i průvodní dopis pomáhajícím organizacím a sociálním pracovníkům. MV rovněž v rámci tzv. Akademie komunikace nabízí proškolení.

Z diskuse vyplynulo, že romská verze příručky zatím neexistuje, ale možnosti jsou otevřené. Dále pracovní skupina dospěla k závěru, že příručka by ale nebyla dostatečně efektivní nástroj, s ohledem na to, že řada Romů nemá dostatečnou znalost romštiny nebo má s tištěným textem (dle zkušeností některých členů skupiny) problém v romštině a lépe se orientují v češtině, i když mluví etnolektem/romsky. Efektivnějším prostředkem pro komunikaci těchto témat směrem romské menšině budou videa, mj. na sociálních sítích. Je zde také teoretická možnost spolupráce s Romea nebo novou romskou televizí.

Dále byla diskutována kapacita osob žijících v sociálním vyloučení finančně investovat do doporučených zásob. Jednou z možností se jeví specifická jednorázová finanční státní podpora. Bylo též řešeno, jaký bude postup v případě osob bez trvalého pobytu (bezdomovci; osoby na ubytovnách). Jednou z možností je komunikovat informace přes síť neziskových organizací nebo přímo na ubytovnách. Distribuce příruček nebo potřebných informací ke krizím je možno zahrnout do komunitních plánování. Shoda panovala na tom, že ideální text pro tyto cílové skupiny musí být maximálně stručný a srozumitelný a uvádět praktické kroky.

d) Výměna informací se styčnými důstojníky pro menšiny

V 11:00 hod. se na jednání připojila skupina členů pracovní skupiny účastníci se souběžně setkání styčných důstojníků/důstojnic pro menšiny.

Připojil se též L. Pulko, zakladatel dobrovolnického komunitního klubu pro malé romské fotbalisty Mongaguá a informoval o incidentu, kdy byli ve vlaku napadeny děti a jejich trenéři z důvodu (domnělé) příslušnosti k romské národnostní menšině fanoušky fotbalového klubu Baník Ostrava. Šlo o kontinuální urážky a gesta s rasistickým podtextem, při přestupování v Praze požádal doprovod dětí o pomoc přítomné policisty, kteří je doprovodili do nádražní haly, a následně byla skupina nucena počkat na další spoj a koupit si nové lístky. Protože nešlo o ojedinělý incident, zástupci klubu věc zveřejnili, načež se jim ozval mj. předseda pracovní skupiny M. Adam, vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny nebo vládní zmocněnkyně pro lidská práva. Hned po zveřejnění incidentu na sociálních sítích vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny

kontaktovala a informovala zástupce Policie ČR pana D. Horského. Dne 24. 11. 2025 se následně konalo koordináční jednání na ÚV ČR za přítomnosti obou zmocněnkyně, zástupců klubu, Národní sportovní agentury, kanceláře prezidenta ČR, MV, Policie ČR (dále jen „PČR“), Fotbalové asociace ČR, NNO a dalších osob. Specialista pro divácké násilí PČR se pro schůzku vyjádřil, že není standardem, aby jel vlak s fanoušky bez doprovodu, nicméně nejde o povinnost PČR, zvažuje se každá situace individuálně. Útok ostře odsoudili čelní představitelé všech institucí přítomných na jednání. Přítomní slíbili hledat cestu podpory pro projekt Mongaguá a pro nastavení opatření vedoucích k větší bezpečnosti při sportovních utkáních s cílem systémově podpořit toleranci a sounáležitost na sportovních akcích a eliminovat a odsuzovat projevy předsudečného násilí a nenávistných projevů a obecně rasismus a specificky anticikanismus v této oblasti. Obě vládní zmocněnkyně podnikly následně další kroky. Např. vládní zmocněnkyně Fuková zaslala sadu dotazů Českým drahám a Ministerstvu dopravy ČR na nastavení systémů pro předcházení a řešení situací předsudečného násilí/nenávisti a vládní zmocněnkyně Šimáčková Laurenčíková iniciovala setkání s policejním prezidentem. Dále jako inspiraci pro české prostředí bere vládní zmocněnkyně Šimáčková Laurenčíková mezinárodní právní předpisy a doporučení pro oblast veřejných politik v oblasti sportu (např. ECRI, IHRA doporučení pro implementaci definic anticikanismu a antisemitismu ve sportu), akční plány proti rasismu a kampaně, např. ve fotbalové Premier League. Vládní zmocněnkyně Fuková se tématu věnuje dlouhodobě, mj. podporuje komunitní aktivity, včetně fotbalu, i jiné aktivity vedoucí ke zmocňování romské menšiny a eliminaci anticikanismu (prosadila definice anticikanismu a participace romské menšiny, úzce spolupracuje např. se styčnými důstojníky pro menšiny PČR, vyjednává o nastavení možných dotačních forem podpory atd.). Mj. též iniciovala, aby na pracovní skupině byla diskutována sada doporučení, která by mohla podpořit uvedené úsilí v kontextu boje proti anticikanismu a předala některé návrhy formulované občanskými členy Rady vlády pro záležitosti romské menšiny.

Incident nebyl PČR zvlášť nahlašován ani nebyl prostor pořizovat např. důkazy natáčením, prioritou bylo zabezpečit děti. Zástupci PČR nebyli ve vlaku, ti na nádraží doporučili přestoupit jinam. PČR koná nejen na základě oznámení, ale i z moci úřední – to nastalo i v tomto případě, jakmile se o incidentu dozvěděli zástupci pro agendu styčných důstojníků pro menšiny. Policisté krajského ředitelství PČR pro Prahu se zapojili do řešení projednávaného případu.

L. Pulko informoval, že s dětmi v klubu často cestují, tento incident rozhodl, že již nelze situaci nechat bez nastavení bezpečnostních opatření (pořízení minibusu pro každou pobočku klubu, aby zamezili riziku napadení dětí nebo trenérů). Z diskuse vyplynulo, že mezi Romy panuje vesměs shoda, že zrovna na utkání Baníku se bojí chodit romští fanoušci. Přispívá k tomu i to, že Baník se obecně výrazně nevymezuje proti nepřijatelnému nenávistnému chování, včetně tohoto incidentu (který sice klub odsoudil, ale uvedl, že rasistické chování u svých fanoušků nikdy nezaznamenal). Diskuse se zaměřila na možné formy podpory pro oběti anticikanismu, a to jak preventivní, tak i následné po incidentech.

D. Horský konstatoval, že kvůli nízké důvěře ke státním institucím, zejména PČR, oběti často incidenty, které mají charakter anticikanismu, neoznamují a informační letáky to nemohou napravit. Z diskuse vyplynulo, že by bylo užitečné zvýšit obecné povědomí mezi Romy o možnosti obracet se na PČR, zejména na specializované zástupce PČR (styčné důstojníky) a obecně podpořit větší míru informovanosti o anticikanismu, preventivních nástrojích (včetně konzultací se specialisty PČR), o právní ochraně obětí a postupech pro jednotlivé situace spojené s projevy anticikanismu. Měla by se vytvořit pracovní skupina pro diskusi osvětových nástrojů, jako jsou informace na internetu, využívání sociálních sítí, videí a podcastů – což jsou nástroje často více přístupné pro romské publikum než písemné materiály, školení, informační letáky pro oběti apod. Cílem by byla osvěta, jak by měl postupovat člověk v krizových situacích spojených s anticikanismem, specificky pro romskou menšinu.

Dále oslovení styční důstojníci odpověděli na dotazy, jak by doporučili reagovat, v případě obdobného incidentu, obětím v momentě útoku, a po útoku. Doporučili vždy v případě možného

ohrožení kontaktovat PČR, třeba i pomocí sms na číslo 158 (reaguje na oznámení, i když člověk nemůže zavolat) a konzultovat i třeba dopředu (např. oznámit, že pojedou skupina dětí ve vlaku, kde možná budou militantní fanoušci). Dále v případě útoku doporučili primárně chránit sebe (nepoutat pozornost, omezit kontakt – utéct, krýt se, bránit se, je-li to bezpečné, nahrávat na mobil nebo nenápadně vytočit číslo 158 a nechat hovor běžet – operátor bude poslouchat, lze poslat informace o poloze volajícího). Postižitelné je pouze vědomé zneužití tísňové linky, nevadí zavolat i pokud situace se nakonec ukáže jako bezpečná. Pokud dojde k incidentu, jsou plošně obratem informováni všichni styční důstojníci pro menšiny. Kontaktovat je lze přes seznam na webu nebo přes krajské koordinátory pro romské záležitosti. V dopravě by první kontakt by měl být např. s průvodčím nebo řidičem. Důležité je skutky oznamovat, čím dříve začne PČR událost prověřovat, tím dříve dojde k potrestání pachatelů. Styční důstojníci se přímo při incidentech na sportovních utkáních apod. neúčastní, to řeší specialisté na extremismus. Z diskuse vyplynulo, že by se mohlo prozkoumat, jak by se styční důstojníci mohli i preventivním způsobem zapojovat do interakcí mezi sportovní kluby a jejich fanoušky a okolím.

e) Závěr jednání

Pracovní skupina v diskusi zformulovala návrh několika doporučení, které jsou přílohou zápisu. Mj. diskutovala možnosti spolupráce s dopravními společnostmi. Blíže viz návrh usnesení.

Příloha: Návrh Usnesení Pracovní skupiny pro bezpečnost Rady vlády pro záležitosti romské menšiny č. 2/2025 k útoku na dětské fotbalisty z klubu Mongaguá z důvodu jejich příslušnosti k romské národnostní menšině a doporučující kroky k eliminaci anticiganismu ve sportovním prostředí

Zpracovala: PhDr. Martina Seidlová, tajemnice Pracovní skupiny pro bezpečnost

Za správnost: Bc. Milan Adam, předseda Pracovní skupiny pro bezpečnost